

Justitiedepartementet

Tillägg till Revisorsnämndens remissyttrande över betänkandet
Oberoende, ägande och tillsyn i revisionsverksamhet (SOU 1999:43)

Vid Revisorsnämndens sammanträde den 26 augusti 1999 beslutade nämnden om remissyttrande över Revisionsbolagsutredningens betänkande Oberoende, ägande och tillsyn i revisionsverksamhet (SOU 1999:43), Ju99/1890/L1. Avvikande mening hade anmälts av ledamöterna Klas-Erik Hjorth och Gunnar Widhagen. Sedan deras särskilda yttrande inkommit till Revisorsnämndens kansli den 3 september 1999 fogades det som bilaga till nämndens beslut.

Med anledning av att de skiljaktiga ledamöternas yttrande går in på frågor vilka inte hade diskuterats på Revisorsnämndens sammanträde den 26 augusti 1999, och därmed inte berörts i nämndens remissyttrande, finner Revisorsnämnden sig föranledd att göra följande tillägg till sitt remissyttrande.

I betänkandet har föreslagits att det införs en rätt för Revisorsnämnden att genomföra undersökning hos ett revisionsföretag när nämnden anser detta nödvändigt. De skiljaktiga ledamöterna har avstyrkt förslaget med motiveringen att undersökningar på plats innebär ett långtgående ingrepp i den enskildes integritet och därför bör bygga på frivillighet. Vidare har anförts att det inte heller framgått att tillsynsutövningen historiskt har försvärats på ett sådant sätt att förslaget är motiverat.

Revisorsnämnden tillstyrker för sin del förslaget i betänkandet. Det förhållandet att en viss form av undersökning kan uppfattas som ett

ingrepp i den enskildes integritet kan inte få medföra att det allmänna endast bör få utföra sådana undersökningar om den enskilde lämnar samtycke därtill. Å andra sidan måste ingreppet i den enskildes integritet vägas mot undersökningens betydelse för att myndigheten skall kunna lösa sin tillsynsuppgift.

Möjligheten att utföra undersökningar hos revisionsföretag skulle bli mindre om tillsynsmyndigheten vore beroende av revisorns/ revisionsföretagets samtycke. Visserligen kan sådant samtycke förväntas i de flesta fall men den enskildes revisorns benägenhet att samtycka till undersökningen torde vara omvänt proportionell till kvaliteten på dennes arbete. Från principiell synpunkt framstår det också som otillfredsställande om tillsynsmyndighetens möjligheter att faktiskt utöva sin tillsyn får avgöras av den person som avses bli föremål för tillsynen. Behovet av att utföra undersökningar på plats är särskilt stort inom Revisorsnämndens systematiska uppsökande tillsyn. Denna form av tillsyn är förhållandevis ny och förekom inte tidigare då Kommerskollegium var tillsynsmyndighet för revisorer. Hänvisningen till hur tillsynsutövningen har fungerat historiskt är därför inte relevant för bedömningen av behovet av undersökningar på revisionsföretagen.

Beslut om detta yttrande har fattats av Revisorsnämndens ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Stig von Bahr, Elisabet Fura-Sandström, Margit Knutsson, Jan-Erik Moreau, Claes Norberg och Eva-Britt Nordhall. Föredragande har varit chefsjuristen Per Eskilsson.

Lennart Grufberg

Per Eskilsson